

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.
Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Notă oficială.

Se aduce la cunoștință Onoratului public, că prelegerile la școala civilă gr. or. română de fete din Arad se vor începe în ziua de 26 august (8 septembrie) a. c., *nu în 24 august (8 sept.)*, cum s'a publicat în Anunțul școlar.

Sfințirea școlii nouă se va face în ziua de duminică în 25 august (7 septembrie) a. c.

Arad, 3/16 august 1913.

*Consistorul gr. or. român
din Arad.*

La chestia carierei preoțești.

Consistorul nostru s'a adresat către preoțime să se intereseze de tinerimea bună și să o atragă la serviciul pastoral unde este mare lipsă de o selecțiune pentru crearea noii generații preoțești.

În vremea de demult erau în abundență candidații de preoți, căci eră puternic sentimentul religios moral care ținea de cea mai mare fericire a servl altarul Domnului, mai departe carierile intelectuale erau aproape închise denaintea noastră, apoi mai eră și cătania grea denaintea căreia își luau flăcăii refugiul la sf. teologie. Eră natural că pe vremile acelea să tânghească institutul clerical de invazia tinerei generații de toate categoriile. Școala marilor dascăli ai neamului românesc a frământat din acest aluat pânea cea cerească a credincioșilor, pe vestitorul credinței creștine. Nu-i vorba a rămas și aluat stricat dar sentimentul religios-moral a covârșit și prin el s'a susținut simțul comun bisericesc în obștea românească.

În vremea din urmă s'a schimbat situația, spiritul modern ireligios opugnează cu furie spiritul religios moral, se deschid toate carierile și pentru români, pentru cei ce n'au loc de oficiu aici se deschid hotărâle țării românești, se ridică bunăstarea mulțimei care devine capabilă de școlarizarea fiilor lor la școlile mai înalte, se înființează la toate eparhiile fundațiuni de stipendii cari culminează în marea fundațiune

Gozsdu, cari toate dar toate sunt create pentru școlile medii, academiilor și universități. Cătră aceste se mai asociază hula carierei preoțești ce se propagă chiar din cercurile bisericești. Aceste împrejurări ne duc tinerimea la alte carieri, iar noi cu teologiile noastre pentru cari nu s'a făcut nimic nu putem oferi tinerimei decât niște modeste seminare în cari se întrețin elevii pe speșele lor cu perspectiva sărăcăcioasă a parohiilor noastre. Sentimentul religios recit nu mai înțelege idealul misiunii pastorale de a creă prin sine însuși situația bisericii și a sa personală, ci fuge de teologie la tartamurile spectacolelor vieții ca acolo să-și ardă aripele și să se mistue în focul bengalic al vieții de astăzi. Ca să vină apoi iarăș la noi ca milogiții acelei vieți și să-i mântuim de peire. Aceasta este seria de cauze pentru care tinerimea noastră aleargă după alte carieri și la noi vine atâta sălă de milogit în atmosfera streină.

Precum stipendiile noastre duc tinerimea la alte carieri, așa la gr. catolici, locurile beneficiale din seminariile lor atrag tinerimea bună la studiul teologic. Așa se explică prisosința sucreștenței teologice dela gr. catolici.

Dar tocmai în împrejurarea că la gr. catolici e prisosință de candidați de preoți, iar la noi lipsă, zace primejdia, că parohiile noastre rămân neglijate în cele sufletești, iar la gr. catolici se poate desvoltă o activitate pastorală mai intensivă. Dar nu numai atât, ci prisosul acela de candidați de preoți pândește la porțile bisericii noastre și mereu cearcă a ne răpl sufletele ca să-și facă loruși loc în parohiile noastre.

Aceste sunt punctele de vedere speciale din cari trebuie cu toții să solicităm aducerea tinerimei la cariera preoțească, bine înțeles a tinerimei bune, căci numai prin atare sucreșcență se întărește biserica. De milogiții vieții și de neisprăviți n'avem nevoie, căci aceia sunt materia veninoasă în corpul preoțesc, de care Dumnezeu să ne ferească.

Acum e vremea înscrierilor la teologie datorința fiecărui preot este a-și întări tagma sa prin elemente bune, să-și facă fiecare dar datoria. Cei ce-și afișează daraverile lor personale

ca spaima tinerimei dela aceasta sublimă chemare cad sub judecată patologică.

În ziua de astăzi dela fiecare cleric se cere pregătire de clase medii. În părțile bănățene și ungurene n'avem gimnazii românești cum e Beiușul, Blajul, Brașovul, Năsăudul unde tinerii nostri află înlesniri la studiul gimnazial, de aici provine că în Bănat și Ungaria puțini terminează clasele medii și aceia puțini din case mai în bună stare cari vor să-și crească copiii pe la universități. Așa se esplică abundența în abiturienți în părțile ardelenesti și lipsa lor în părțile bănățene și ungurene, de unde urmează și lipsa de sucresțență pentru teologie.

Nr. 3902/1913.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul teologic gr.-ort. român din Arad, pe anul școlar 1913/14 au să fie înaintate subscrisului Consistor, cel mult până la 6/19 august 1913, instruite cu:

1. Atestat de botez extradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una cor., încât nu vor fi ajustate cu atestate de paupertate.

6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alătore și marce postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 27 iunie (10 iulie) 1913.

*Consistorul gr.-ort. român
din Arad.*

Anunț școlar

Institutul ped.-teol. gr. or. român din Arad.

În 17/30 august se vor ține examenele de emendare și private în ambele despărțăminte.

În 19 august (1 septembrie) înscrierile la ambele despărțăminte.

În 20 august (2 septembrie) Chemarea Duhului Sfânt și începerea prelegerilor.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele de primire direct la Venerabilul Consistor ort. rom. din Arad, pe terminul ce-l va fixa Venerabilul Consistor la timpul său în „Biserica și Școala“.

Aceste petite au să fie ajustate cu 1. Atestat de botez estradat în timpul mai recent. 2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin regulamentul pentru parohii. 3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul tractual. 4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale. 5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate. 6. Petenții să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, mai departe să alătore și mărcile postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Competenții la despărțământul pedagogic își înaintează petitele pentru beneficiu alumneal asemenea direct la Venerabilul Consistor.

Primiriile la despărțământul pedagogic se fac în ziua fixată de direcțiune, pentru anul școlar 1913/14 în 19 august (1 septembrie). Dar prealabil încă se pot anunța îndată după terminarea anului școlar 1912/13.

Competenții au să se prezenteze la primire în persoană, după posibilitate cu părinții ori tutorii lor.

Dela competenții la pedagogie se recere, ca să fie întregi corporalminte, să aibă auz muzical, să fie împlinit dejă al 14. an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă testimoniu de pe a 4 clasă gimnazială, reală ori civilă extras de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial, că aparțin tot confesiunii ortodoxe. Atestat despre cetățenia ungară (honországi bizonyítvány) dela antistia comunală.

Taxele de întreținere în seminar fac 400 cor., iar în alumneu 300 cor. la an, întrucât nu vor fi urcate prin Venerabilul Consistor pe anul școlar 1913/14.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniu anului precedent, cu chitanță despre achitarea ratei I (200 cor. la teologie, 140 cor. la pedagogie) și cu chitanță dela librăria diecezană despre cărțile prescise pentru anul școlar 1913/14. Mai departe la înscriere fiecare elev să achite taxele de înscriere, anume, didactrul, taxa medicală, fondul bibliotecii, fondul tinărimii, fondul tipăriturilor, societatea de lectură, cari împreună fac, la despărțământul teologic 51 cor. 40 fil., iar la despărțământul pedagogic 24 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința privaștilor, că de privaști vor fi considerați și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Venerabilul Consistor la curs privat se vor anunța ca atari pentru înscriere la terminul înscrierilor fixate în acest anunț și vor achită didactrul prescis, anume 54 cor. 40 fil. la despărțământul teologic și 34 cor. 40 fil. la despărțământul pedagogic.

Ceice nu s'ar prezentă la examen cu finea anului școlar pentru care a achitat, didactrul, nu-și mai pot forma pretenziune asupra didactrului achitat, ci li-se dă voie a se mai înscrie odată la începutul anului școlar proxim, având a achită din nou didactrul prescis, iar întrucât nici cu finea acestui an școlar nu se vor supune examenului, sau dacă făcând unul sau două examene finale și își întrerup studiul pe mai mult timp ca un an, își pierd dreptul de a mai putea fi înscriși și a face examen de pe cursul ori cursurile ulterioare la teologie.

Pe lângă acestea numai acel elev privatist va fi admis la examen, care va produce atestat de conduită, despre mărturisire și împărtășirea cu Sfintele Taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Nr. 271. M.

Concurs.

Pentru șase burse (stipendii) vacante de câte 1000 coroane din fundațiunea Trandafil, — anume: patru din arhidieceză, una din dieceza Aradului și una din dieceza Caransebeș, — se publică concurs cu termin până la 12/25 august a. c.

Cererile de concurs sunt a se instrui

a) Cu extras din matricula botezaților, pe pe care să fie indusă adeverința din partea parohului local ori a protopresbiterului, că concursul aparține și acum bisericii gr. or. române din mitropolie.

b) Cu certificat — atestat — de sărăcie dela antiștia comunală, vidimat și de parohul local ori de protopresbiterul concernent, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Cu testimoniul școlastic din anul trecut școlar cu nota generală eminent, conform dispozițiilor actului fundațional.

Cererile sunt a se adresa și trimite Consistorului Mitropolitan gr. or. român în Sibiu — Nagyszeben — până la terminul fixat.

Sibiu, 19 iulie (1 august) 1913.

Consistorul Mitropolitan.

Convocare.

În conformitate cu §. 12 din statute, convocăm prin această *Adunarea generală ordinară* din acest an a „Reuniunii învățătorilor dela școlăle populare conf. gr.-or. romine din protopopialele Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova” pe *vineri în 9/22 august 1913*, în biserica ort. rom. din Timișoara-Fabric la ora 8 nainte de amiază, la carea se invită toți membri reuniunii, precum și toți binevoitorii culturii.

Programa:

Ședința I nainte de amiază.

Ședinței îi premerge invocarea Duhului sfânt.

1. Deschiderea adunării — la 9 ore a. m. — și saluarea oaspeților.

2. Alegerea notarilor și a 2 bărbați de încredere.
3. Constatarea membrilor ordinari prezenți. Absentarea fără temei legal, constituie conform legii și a ordinului ven. consistor de sub Nr. 5958/1912 delict de discalină.

4. Raportul despre activitatea biroului, a comitetului și a despărțămintelor.

5. Școala cassarului pe anul școlar 1910, 1911 și 1912.

6. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru cenzurarea raportului și a socotelilor.

7. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea membrilor și încassarea tacselor.

8. „Intonațiunea”, studiu limbistic de Iulian Lucuția.

9. „Educațiunea proprie”, disertație de Nicolae Nicorescu.

10. „Educațiune prin învățământ”, disertație de Ludovic Cioban.

11. „Revista pentru copii”, disertație de Teodor Bucurescu.

12. „Voința și educațiunea”, disertație de Petru Uglis.

13. „Metoda Gabel”, prelegere practică de însuși inventatorul Iuliu Gabel.

14. Votarea Regulamentului pentru administrarea Fondațiunii de ajutoare a reuniunii.

Ședința II după amiază.

15. Rapoartele comisiunii cenzurătoare.

16. Raportul comisiunii pentru înscriere de membri.

17. Alegerea cassarului general pe restul periodului.

18. Propuneri.

19. Defigerea locului proximei adunări.

Timișoara, din ședința comitetului ținută la 15/28 iunie 1913.

Iuliu Vuia
președinte.

Aurel Badescu
notar.

NB. *Comitetul parohial* se convoacă pe joi în 8/21 august la ora 8 dimineața în școala noastră din Fabricul Timișorii. *Toți cassarii despărțămintelor* sunt obligați a se prezenta cu toate documentele despre administrarea sumelor încassate cassarului general pe anii 1910, 1911 și 1912.

Vineri în 9/22 august va fi prânz comun.

Seara la 8^{1/2} vom pleca spre *Cluj* la primul congres al corpului didactic român din Ungaria, unde vom avea cartire gratuite.

Colegii: Faceți, ca prin entuziasmul vostru, să se ridice prestigiul statului învățătoresc și să se ivească zorile unui viitor mai bun. Toți cei conștii înainte! Nimeni să nu lipsească dela datorință.

CRONICA.

Personale. Prea Sfinția Sa dl episcop Ioan I. Papp a înapoiat în reședința sa episcopescă.

Cursuri practice cu învățătorii din Biharia. Încă în anul trecut s'a inițiat idea salutară de Venerabilul Consistor gr. or. rom. din Oradea-mare ținându-se cursuri în Beiuș, cu învățătorii din tractele Beiuș, Vașcău și Beliu. În anul acesta s'a ținut în Oradea-mare din tractele: Orade, Tinca și Alesd, sub conducerea Mult On. Domn Dr. Nicolae Regman secretar consistorial, manifestând o energie de fer la predarea Metodiceii generale și speciale. Au preles încă domnii: Rev. D. Georgiu Tulbure ref. bis. disertație despre Georgiu Lazar; Domnul Dr. Aurel Oltean ref. școl. despre drepturile și datorințele învățătorilor. Dr. Nicolae Popovici și Dr. Albu despre morburii. Dr. Aurel Lazar despre cumpărări și vânzări. Pentru activitatea manifestată de domnii prelegători le exprimăm mulțumită.
Un învățător.

Cărți aprobate. Ministrul instrucției publice a aprobat sub numerii următori cele mai noi ediții ale manualelor de *Iuliu Vuia*: 1. Abcdarul ilustrat ed. X. 40 fil. Nr. 152.751/1912. 2. Abcdarul Gabel ed. VII. 40 fil. Nr. 89.142/1913. 3. Cetirea cl. II. ed. VI. 40 fil. Nr. 104.220/1912. 4. Cetirea cl. III. ed. VII. 50 fil.

Nr. 131.332/1912. 5. Cetire cl. IV. ed. VII. 60 fil. Nr. 127.381/1912. 6. Cetirea cl. V. și VI. 1 cor. 20 fil. Nr. 100.967/1912. 7. Limba română ed. IX. 60 fil. Nr. 79.642/1913. 8. Limba maghiară p. I. ed. X. 50 fil. Nr. 127.380/1912. 9. Limba maghiară p. II. ed. VIII. 50 fil. Nr. 127.380/1912. 10. Aritmetica p. I. ed. VIII. 60 fil. Nr. 4119/1912. 11. Aritmetica și geometria ed. V. 60 fil. Nr. 104.755/1913. 12. Geografia și constituția ed. VIII. 60 fil. Nr. 97.819/1912. 13. Istoria Ungariei ed. I. 50 fil. Nr. 128.134/1913. 14. Istoria naturală ed. II. 60 fil. Nr. 104.754/1913. 15. Fizica și Chimia ed. V. 50 fil. Nr. 103.725/1913. 16. Economia ed. II. 60 fil. Nr. 16.593/1911.

Concurse.

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantului post învățătoresc dela școala gr. or. rom. din **Gepiu** (Gyapiu), comit. Bihor ppiatul Tinca cu termen de **30 zile** dela prima publicare, pe lângă următoarea dotațiune:

1. Salar fundamental dela comuna bisericească 1000 coroane.
2. Venitele cantonale 200 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Cvarțir acomodat, pentru conferință dacă va participa prejuratură și diurne. Celce va ști instrui și conduce cor vocal va fi preferit.

Se notifică că rugarea comunei bisericești pentru ajutor de stat la întregirea salariului conform legii școl. din 1913 e pusă în curgere, dar dacă aceea ar fi respinsă comuna bisericească nu e în stare să presteze salarul în senzul legii din 1913.

Reflecții rugările lor ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial au să le subștearnă subscrierului protopop concerninte, iar pentru a-și arată desteritatea în cele rituale are să se prezenteze în biserica din Gepiu în atare duminică ori sârbătoare.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine *N. Rocsin* protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc cantoral dela școala confesională gr. or. rom. din **F. Bator** protopresbiteratul Tinca cu termen de **30 de zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune: 1. In bani gata 200 cor.; 2. pământ arător 7 1192/1200 jughere compute în 400 cor.; 3. 6²/₃ competență de imaș în valoare de 160 cor.; 4. pentru conferință 15 cor.; 5. cvartir acomodat; 6. Stolele îndatinat câte una coroață din caz în caz; 7. ajutorul dela stat. Alesul va fi îndatorat să provadă strana, să conducă pruncii la biserică, să învețe atât pe cei de toate zilele cât și pe cei de repetiție cântările și răspunsurile liturgice, alesul dacă va formă și conduce cor pe 4 voci cu tinerimea va fi remunerat la an cu 100 cor.

Reflecții, recursurile lor ajustate conform regulamentului să le subștearnă subscrierului protopresbiter, având să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în biserica din F. Bator pentru a-și arată desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine *N. Rocsin* protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresc-cantonale dela școala gr. or. rom. elem. din **Sârbi** (Szerb) protopresbiteratul Halmagiului se escrie concurs cu

termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa culturală 424 cor.
2. 2¹/₂ jugh. pământ a cărui venit anual s'a evaluat la 80 cor.
3. Venite cantonale (stole) socotite în 60 cor.
4. Lemne focali, din cari este a se încălzi și școala în preț de 96 cor.
5. Salarul învățătoresc s'a întregit conform art. XXVII 1907 prin ajutorul de stat ce a fost în curgere prin ord. minist. Nr. 141525/1910, deci și conform art. XVI 1913 se consideră de asigurat.
6. Spese de conferințe învăț. 20 cor.
7. Scripturistica 5 cor.
8. Locuință în natură.

Se observează, că dările publice după pământ și dotația inv. are să le solvească învățătorul. Alegându-l învățător e obligat să conducă strana în biserică, să catehizeze elevii și să-i conducă regulat la biserică.

Recurenții sunt poștiți ca recursurile lor adresate comitetului parohial din Sârbi să le subștearnă pe calea oficiului protopresb. gr. or. rom. al Halmagiului (Halmagy) în termenul susindicat, având a le adjuță cu următoarele documente în original: a) extras debotez din matricula bis. eventual și din cea civilă, b) diplomă învățătoresc, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány), d) atestate despre eventualele servicii prestate până acum ca învăț, e) declarație că și-a făcut ori nu stagiul militar (când servește anul de voluntar?)

Totodată sunt poștiți reflectanții să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare și biserica din loc spre a-și arată desteritatea în cant și tipic făându-se astfel cunoscuiți și poporului.

Comitetul paroh. din Sârbi.

In conțelegere cu *Cornel Lazar* ppresbiter nsp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasă a III din **Tees** (Tesfalu), protopresbiteratul Belințului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 30 jughere catastrale pământ, parte arător, parte fânaj;
2. Eventuala întregire a dotațiunii din partea statului, pe care nici comuna, nici superioritatea nu o garantează;
3. Stolele legale;
4. De locuință se va îngriji alesul;
5. După venitele beneficiate, alesul va suportă dările publice.

Alesul va fi îndatorat a catehiza atât în școala confesională, cât și în cea comunală din loc, fără altă remunerație.

Petițiile concursuale au să fie adresate către comitetul parohial din Tees și înaintate pe calea oficiului protopresbiterat din Belinț (Belenceze, Temes-egye); iar reflectanții au să se prezinte în s. biserică pentru a-și arată desteritatea în cele rituale și oniletice.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

1—3

In conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consistor diecezan Nr. 2005/1913 dd. 2/15 maiu a.c. se publică concurs pentru îndeplinirea postului de apelan tempo-

ral cu drept de succesiune sistemizat pe lângă veteranul paroh deficient Liuba Nestoroviciu din **Sărcia română** (Szárcsatelek) protopresbiteratul B. Comloșului, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesiune parohială de 30 jughere pământ arător de clasa primă și 3 jughere pășune.

2. Stola legală și birul legal.

3. Alegândul capelan va beneficia din toate aceste venituri parohiale jumătate, având a suporta toate dările publice după venitul beneficiat de dânsul și e îndatorat a catehiza fără drept de remunerațiune la școlile confesionale române din loc.

Parohia fiind de clasa I (primă) dela recurenți să recere cvalificațiunea determinată prin concluzul Vener. Sinod eparhial de sub Nr. 84 II a din 1910, adecă opt clase gimnaziale, examen de maturitate și cvalificațiune de clasa primă.

Recursele adresate comitetului parohial din Sărcia română sunt a se trimite în termen legal Prea Onor. Domn protopresbiter Mihai Păcățian în Nagykomlos (B. Comloș) com. Torontal.

Concurenții, după prealabila încunoștințare a protopresbiterului concernent, au a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Sărcia română spre a-și arăta desteritatea în oratorie, în cele rituale și în cântarea bisericească.

Szárcsatelek (Sărcia română) din ședința comitetului parohial ținută în 24 martie (6 aprilie) 1913.

Lazar Rotar
preș. com. par.

Ioan Rotar
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul din **Suștra**, tractul Belințului, decretat pe baza înaltei rezoluții consistoriale de sub Nr. 3066/1910, se escrie concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesia parohială de 31 jughere, pământ arător;

2. $\frac{1}{4}$ jugăr intravilan fără casă parohială și $\frac{1}{4}$ jugăr estravilan;

3. Jumătate din stola legală.

4. Eventuala întregire dela stat, pe care însă nici comuna bisericească, nici superioritatea bisericească nu o garantează.

Alesul va avea să supoarte dările publice după toate aceste venituri. De asemenea e dator să catehizeze fără altă remunerație.

Fiind parohia de clasa a II-a, dela reflectanți se cere cvalificația prescrișă pentru această clasă.

Petițiile concursuale, adresate comitetului parohial, sunt a se trimite, în termenul concursual, oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megy); iar reflectanții, într'o duminică, ori într'o sârbătoare, să se prezinte în sfta biserică din Suștra, spre a-și arăta desteritatea în oratorie, în cele rituale și în cântarea bisericească.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru ocuparea alor două posturi de învățători legate cu cantoratul în **Biharkristyor** (Cristior) se deschide concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Școlile sunt separate una de alta, și se află una în Cristiorul de jos; iară cealaltă în Cristiorul de sus-țiarină.

Salarul constă la școala din Cristiorul de jos în a) bani gata 570 coroane; b) din venitele cantoralilor 40 cor. de tot 610 cor.

La școala din Cristiorul de sus-țiarină, a) bani gata 592 coroane; b) din venitele cantoralilor 40 coroane de tot 632 coroane. Baniile ce se dau gata se repartiază pe credincioșii ce aparțin și la una și la alta școală.

Pentru conferințe și la una și la alta școală se repartiază 20 cor. Curățitul și încălzitul saletor de învățământ dela ambele școli cade în sarcina comunei bisericești.

Întregirea salarelor se cere dela stat.

Salele de învățământ sunt edificate de nou. Locuința și la una și la alta școală stă din 2 chilii padimentate, câte o culină și câte o cămară.

Ceice vor ocupa aceste stațiuni sunt obligați a deplini cantoratul în toată duminica și sârbătoare în s. biserică; tot așa și la slujbele ce ar veni în parohie pe lângă stolele îndatinat; mai departe a deprinde pruncii în cântările bisericești. Propunerea religiei și catehizarea cade în sarcina și datorința celor aleși.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni, se-și trimită recursul cu documentele recerute la adresa P. On. D. Adrian P. Deseanu protopresbiter în Vaskoh; numind tot odată în recurs și școala la care dorește a fi ales: în Cristiorul de jos- sau în Cristiorul de sus-țiarină, având a se prezenta în atare duminică ori sârbătoare în s. biserică de aici.

B. Cristior la 17/30 iulie 1913.

Comitetul parohial.

Cu știrea și învoirea mea: *A. P. Deseanu* ppresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din comuna **Slatina** (Marossalatna) se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Bani gata 600 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 120 cor. 3. Locuință corespunzătoare cerințelor legale și grădina de legume. 4. Spese de conferințe 50 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Pentru famulație 12 cor. 7. 10 stângeni de lemne aduse în curtea școlii, din care se va încălzi sala de învățământ și locuința învățătorului. 8. Dela înmormântările cu liturgie 2 cor., dela cele simple 1 cor., iar dela parastase 50 fil. Cererea pentru întregirea salarului învățătoresc din partea statului s'a înaintat la vremea sa, dar nu s'a rezolvit în lipsă de învățător.

Alesul va avea să provadă cantoratul și să instrueze școlarii în cântările și ceremonialul bisericesc.

Se notează, că podul deasupra saletor de învățământ se rezervă pentru a păstra în el bucatele fondului parohial, până se va zidi local pentru acest scop. Reflectanții la acest post se avicează, ca recursele ajustate cu documentele prescrișe și adresate comitetului parohial din Slatina să le trimită oficiului protopresbiteral din Mariaradna, iar dânsii să se prezinte în sfta biserică din comună spre a-și arăta desteritatea cantorală.

Din ședința ținută la 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Groși** (Garassa), se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 100 cor. 3. Stolele cantorale 32 cor. 4. Cvartir și grădină.

Ceice reflectează la acest post se avizează, ca recursurile lor ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Groși să le trimită oficiului ppresbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică de acolo pentru a se arăta poporului.

Din ședința dela 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Roșia** (Borosrősa) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: În bani gata 362 cor., 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 16 m. lemne numai pentru învățător, pentru conferințe 12 cor., scripturistica 6 cor., la olaltă dau 600 cor., întregirea e în curgere dela stat.

La recourse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 5. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație.

Recursurile adresate către comitetul parohial din Roșia sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Camna** (Kávna) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: Din cassada epitropiei parohiale suma de 561 cor., locuință și supraedificate, lemne 15 m. și pentru sala de inv., conf. 10 cor. întregirea de stat e în curgere.

La recourse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație.

Recursurile adresate către comitetul parohial de Camna sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala ort. română din **Bálnaca**, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente:

1. Cvartir liber în edificiul școalei, două chilii, culină, pivniță.

2. Bani gata repartițiați pe popor: 560 cor.

3. Intravilanul școalei prețuit cu: 40 cor.

4. 16 metri de lemne; din acestea se va încălzi și sala de învățământ.

5. Pentru curățitul școalei 24 cor.

6. Ajutorul dela stat, după cum se va acorda.

Doritorii, în terminul concursual, să se prezinte înaintea alegătorilor, spre a fi cunoscuți.

Documentele, ajustate legal, adresate comitetului parohial din Bálnaca, se vor înaintă Prea On. oficiu ppsc al Peșteșului, în termen legal.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 14/27 iulie 1913.

Ioan Onciu

paroh, preș. com. par.

Ioan Boțoc

preot, not. adhoc.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

2—3 gr.

Pentru stațiunea învățătorească din **Tăgădău** se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Salarul e: 1000 coroane, locuință cu grădină de legume.

Reflectanții au a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare la sf. biserică de acolo pentru a-și arăta desteritatea în tipic și'n cântări, iar recursurile adresate comitetului parohial, să le trimită la subscrisul în Feketegyőrös.

F. Giriș la 22 iulie v. 1913.

Petru Serbu protopop.

—□—

2—3 gr.

În temeiul dispozițiunii Ven. Consistor eparhial gr. ort. rom. din Arad de ditto 2/15 maiu 1913 Nr. 2399/1913 pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Beregsău** devenită vacantă prin moartea părintelui George Bugariu se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesie pământ arător.

2. Un intravilan de 800□ și un estravilan de 1200□.

3. Stola și birul legal.

4. Eventuala întregire a dotației preoțești din viștieria statului.

De locuință se va îngriji preotul ales, care va suportă și dările după beneficiul său, va îngriji de trebuințele sufletești ale credincioșilor din parohia sa, va catehiză la ambele școale confesionale fără altă remunerație dela comuna bis, iar la serviciul divin se va părăndă săptămânal cu parohul celeilalte parohii.

Dela reflectanți se recere cvalificațiune de clasa I. (primă).

Recursurile ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Beregsău sunt a se trimitte în terminul legal P. O. Oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) iară recurenții vor avea să se prezenteze cu observarea Ș-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Beregsău pentru a-și arăta desteritatea rituală și omiletică.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din Beregsău ținută la 2/15 ianuarie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopresbiteral.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești dela cl. superioare III—VI a școalei conf. din

Zărand, se escrie concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare, în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. salariu în bani 1000 cor.; 2. cvartir și grădină în natură; 3. pentru scripturistica 20 cor.; 4. pentru conferințe 20 cor. și 5. eventualele venituri cantonale uzuale.

Intregirea salariului, în conformitate cu art. de lege XVI din 1913, se va cere dela stat.

De încălzitul salei de învățământ, se va îngriji comuna bisericască.

Alesul e îndatorat, pe lângă instrucțiunea din școală, a presta cantoralul într-o strană din s. biserică, a instrui tinerimea în cântările bisericesti și a o conduce regulat în dumineci și sărbători, la sfta biserică.

Reflectanții la acest post, rugările adresate comitetului par. din Zărand și ajustate cu: 1. estras de botez, 2. diploma de învățător, 3. atestat de apartenență (illetőségi bizonyítvány), dela antistia comunală natală, 4. atestat despre serviciul de până acum — toate în original, — sunt poftiți a le înainta la oficiul ppesc gr. or. rom. al Kenopolei (Borosjenő), având a se prezenta în termenul de sus, în careva duminică sau sărbătoare în s. biserică din Zărand, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului par. gr. or. rom. din Zărand, ținută la 21 iulie (3 august) 1913.

Ioan Varga
președinte

Cornel Papp
notar.

În conțelegere că: *Ioan Georgia* ppbiter, insp. școl. conf.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător-cantor la școala conf. din **Meziad** protopresb. Beiușului se escrie concurs cu termen de **30 de zile** pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salariul învățătoresc în bani gata din cassa culturală din Meziad 370 cor.

2. Venit cantoral — fără stolele uzuale pentru funcțiuni afară de biserică — ca parte întregitoare de salariu 50 cor.

3. Intregirea dela stat conform legii din 1907 a fost pusă în curgere, iar pentru viitor se va face rugare conform articolului XVI din 1913.

4. Folosința pământului 36 cor.

5. 20 metri lemne de foc 80 cor.

6. 300 fuiore 60 cor.

7. Hl. cucuruz 980 în preț de 80 cor.

Locuință în natură 2 chilii, culină și supraedificatele necesare.

Alegândul învățător-cantor este dator a prevedea întreaga instrucțiune, și în caz de împedecare a preotului a catehiza, iar ca și cantor a conduce strana și a instrui pe elevii săi la cântări bisericesti conducându-i regulat la sf. biserică la toate serviciile publice.

Rugările ajustate regulamentar sunt a se înainta le termen of. ppbiteral concernent.

Pentru comitet.

Dr. V. Fildan adm. ppesc.
—□— 2—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din **S. Petreasa** protopresb. Beiușului se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Bis. și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata din cassa culturală din S. Petreasa suma de 600 cor.

2. Venite cantonale. Stolele uzuale.

3. Spese de 3 conferințe 20 cor.

4. Scripturistica 10 cor.

5. Locuință în natură 2 chilii, culină, cămară și grădină de legumi.

6. Intregirea dela stat este pusă în prospect pentru învățător calificat și ales conform art. XXVII din 1907 deci fără alta întervenire se consideră de asigurată și conform articolului XVI 1913.

Reflectanții sunt poftiți să-și ajusteze recursurile adresate comitetului parohial din S. Petreasa pe calea oficiului ppbiteral din Beiuș conform Regulamentului dovedind dacă și-a făcut ori nu stagiul militar.

Alesul este dator a prevedea instrucțiunea și în școala de repetiție și să conducă strana provăzând agendele cantonale în și afară de biserică și să conducă elevii săi regulat la biserică în dumineci și sărbători la toate serviciile instruându-i în cânt. bis., mai departe fiind preotul-catihet morbulent, este îndatorat a catehiza fără remunerațiune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. V. Fildan* adm. ppbiteral.
—□— 2—3 gr.

Se publică concurs cu termen de **30 zile** la postul de capelan temporal pentru parohia de clasa III **Sohodol-Lazuri** din prptopiatul Beiușului pe lângă actualul paroh Moise Caba cu următoarele beneficii și respective condițiuni:

1. Jumătate din toate venitele stolare preoțești fasonate în coala B.

2. Intregirea dela stat din cvota destinată pentru capelani, care i-se va vota ulterior din vistieria statului.

3. De cvartir se va îngriji însuși alesul, deoarece casă parohială nu este.

4. Alesul va fi îndatorat să implinească toate funcțiunile rituale și să țină catehizațiunea cu elevii dela școlile de orice categorie din parohie.

Recurenții au să se conformeze dispozițiunilor cuprinse în §§ 32 și 33 din Regulamentul-pentru parohii.

Comitetul parohial.

Moise Caba
președinte.

Dimitrie Gherlan
notar.

În conțelegere cu: *Dr. V. Fildan* adm. ppesc.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională din **Peterd** (Mezőpeterd) tractul Orăzii-mari, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios al diecezei noastre, pe lângă beneficiul următor:

1. Bani gata dela parohie 214 cor. 2. Pământ arător 5 jug. catastrale 144 st. □ prețuit în 140 cor.

3. Grâu săcăreț 10 cub. a 12 cor. 120 cor. 4. Pentru lemne de foc 20 cor. 5. Pentru paie 16 cor. 6. Dela prunci 30 cor. 7. Pentru școala de repetiție dela comuna politică 30 cor. 8. Scripturistica 6 cor. 9. Pentru conferințe 6 cor. 10. Stolele uzuale. 11. Intregirea recerută conform art. de lege XVI din 1913 dela stat este asigurată. 12. Cvartir corespunzător cu supraedificate și grădină 372 st. □

Încălzirea și curățirea salei de învățământ cade în sarcina parohiei, dar darea după beneficiu cade în sarcina alesului.

Alesul va fi îndatorat să provadă cantoralul în și afară de biserică, să instrueze elevii în toate cântările dela sf. liturgie, să conducă elevii regulat la biserică. Reflectanții cari vor dovedi că au absolvat 4 clase medii, și că sunt în stare a înființa și conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții sunt poftiți a-și înainta recursurile cu toate documentele, adresate comitetului parohial, la

oficiul protopopesc în Oradea-mare, având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în biserica din Peterd, să-și arate desteritatea în cântare și tipic.

Din șed. com. par. ținută la 21 iulie (3 aug.) 1913.

Georgiu Pinte
paroh, președinte.

Georgiu Vâradi
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath* adm. protopopesc, inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela clasele superioare III—VI a școalei conf. gr. ort. rom. din **Ghiroac** devenit în vacanță prin pensionarea învăț. **Atanasie Baicu** se escrie prin aceasta concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în org. diecezan „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar începător conf. art. de lege XVI. 913, 1200
2. Pentru participare la conferințe 20 cor. și pentru scripturistică 20 cor.
3. Pentru încălzirea salei de învățământ 160 cor.
4. Locuință frumoasă în natură și grădină de legumi.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. Dările publice după grădină și beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator pe lângă instrucțiunea și educațiunea din școală, a prestă serviciile cantonale în și afară de sfta biserică, a instrui tinerimea în cântările bisericești și a o conduce regulat în dumineci și sârbători la sfta biserică.

Conducătorii de cor vor fi preferiți și pentru conducerea corului li-se asigură remunerație.

Recursele, ajustate dispozițiilor regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Ghiroac să se aștearnă P. O. Oficiu ppresbiteral al Timișorii (Temesvár-Gyárvaros, iskolatér Nr. 3) având sub timpul concursual a se prezenta în vr'o duminică, ori sârbătoare în sfta biserică din loc, pentru a-și arată desteritatea în cântare și rituale.

Pentru comitet.

Trifon Petcu
paroh.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppesc.

—□—

3—3

Pentru postul de învățător, vacant, din **Bărăteaz**, se deschide concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Dela comuna bisericească 508 cor. iar restul de salar completat dela stat, conform legii din 1913, pus dejă în curgere.
2. Pentru participare la conferințe învățătoresți 16 cor.
3. Pentru scripturistică 7 cor.
4. Dela înmormântări mari 2 cor., iar dela cele mici 1 cor., unde va fi poftit.
5. Locuință cu 2 chillii, cuină, cămară, grajd, șopron, cu cocină și grădină de 600 st.□

De curățirea și încălzirea salei de învățământ îngrijește comuna bisericească, iar de curățirea și încălzirea locuinței învățătoresți va îngriji alesul.

Dările publice după grădină și beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator, pe lângă educațiunea și instrucțiunea din școală, a prestă serviciile cantonale în și afară de sfta biserică; a instrui tinerimea școlară în

cântările bisericești și a o conduce regulat în dumineci și sârbători la sfta biserică.

Recursele, ajustate conform dispozițiilor regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din **Bărăteaz**, să se aștearnă P. O. Oficiu ppresbiteral al Timișorii (Temesvár-Gyárvaros, iskolatér Nr. 3), având sub timpul concursual a se prezenta în vr'o duminică ori sârbătoare, în sfta biserică din loc, pentru a-și arată desteritatea în cântare și rituale.

Dat în Bărăteaz, din ședința comitetului parohial, ținută la 14/27 iulie 1913.

Pentru comitet.

Nicolae Crișmariu
paroh, președinte.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppresb.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de clasa a III-a **Crivobara**, tractul Belințului, să escrie concurs în „Biserica și Școala“, cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 32 jugăre, pământ arător, cu intravilan de 1/2 jugăr, dar fără casă parohială;
2. Stolele legale;
3. Eventual ajutor dela stat.

Darea după sesie o plătește preotul.

Fiitorul preot e obligat să catehizeze școlarii gr. or. rom. din parohie fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie sunt poftiți a-și așterne petițiile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Crivobara, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megye), și în termenul fixat aci, să se prezenteze într'o duminică sau sârbătoare în s. biserică din Crivobara, spre a-și arată desteritatea în cântare, tipic și în oratorie, eventual în celebrare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

3—3

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Intreprinde tot felul de transportări, împachetări și vămuri. **Strămută** pe lângă responsabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt scutite de viermi (stelnițe), și tapetate după sistemul francez, — în ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului contelui Schönborn Buheim Frigyes Magazin stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Polenai și Luhu Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz“ în sticle de 1 litru, care o transportă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla à 20 fil. Revânzătorii capătă rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se află de vânzare pe lângă prețuri moderate. 16

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ◆ PALATUL MINORIȚILOR.